

Strasbourg, den 8.3.2016
COM(2016) 127 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Igangsættelse af en offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder

{SWD(2016) 50 final}
{SWD(2016) 51 final}

1. Indledning

Kommissionsformand Jean-Claude Juncker bebudede den 9. september 2015 i sin tale til Europa-Parlamentet om Unionens tilstand oprettelsen af en europæisk søjle for sociale rettigheder. Dette initiativ er et led i det arbejde, Kommissionen gennemfører med henblik på en dybere og mere retfærdig Økonomisk og Monetær Union (ØMU)¹ og udgør en del af Kommissionens arbejdsprogram for 2016.

Som Jean-Claude Juncker anførte i sin tale: Vi skal optrappe arbejdet med at skabe et ægte transeuropæisk arbejdsmarked. (...) Som led i indsatsen ønsker jeg at udvikle en europæisk søjle for sociale rettigheder, der tager hensyn til de skiftende vilkår i arbejdsverdenen. Den skal bane vejen for fornyet konvergens i euroområdet. Den europæiske søjle for sociale rettigheder skal supplere det, som vi allerede har opnået i fællesskab, når det kommer til beskyttelsen af arbejdstagere i EU. Jeg forventer, at arbejdsmarkedets parter spiller en afgørende rolle i hele denne proces. Jeg tror, at vi gør klogt i at lancere dette initiativ i euroområdet og give de øvrige EU-medlemsstater mulighed for at deltage, hvis de ønsker det.

I denne meddelelse skitseres en vej frem for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Heri beskrives baggrunden for initiativet, dets rolle, omfang og karakter drøftes, og der lanceres en bred høring med henblik på at indsamle feedback. En første foreløbig skitsering af søjlen er vedføjet denne meddelelse for at lette drøftelsen. Meddelelsen ledsages desuden af to arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene: I det første beskrives de vigtigste økonomiske, arbejdsmarkedsmæssige og samfundsmæssige tendenser, som søjlen bygger på, og som den bør bidrage til at løse, og i det andet erindres der om den mest relevante gældende EU-ret².

2. Hvorfor skal vi have en europæisk søjle for sociale rettigheder?

2.1. En social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne

Foranstaltninger på EU-plan afspejler Unionens grundlæggende principper og bygger på den overbevisning, at økonomisk udvikling bør resultere i større social fremgang og sammenhængskraft, og at socialpolitikken, samtidig med at den sikrer passende sikkerhedsnet, som er i overensstemmelse med de europæiske værdier, også bør opfattes som en produktiv faktor, der mindsker ulighed, maksimerer jobskabelse og giver Europas menneskelige kapital mulighed for at trives. Denne overbevisning underbygges af dokumentation vedrørende beskæftigelsesmæssige og sociale resultater. De medlemsstater, der klarer sig bedst i økonomisk henseende, har udviklet mere ambitiøse og effektive socialpolitikker, ikke blot som følge af den økonomiske udvikling, men som en central del af deres vækstmodel. Nøglen til dette er velfærdssystemernes udformning, og at arbejdsmarkedets institutioner udfylder deres rolle og støtter jobskabelse.

Denne tilgang er også central for den nuværende Kommissions overordnede økonomiske dagsorden som eksemplificeret af dens årlige vækstundersøgelse 2016. I forbindelse med sit

¹ Politiske retningslinjer for den næste Kommission, 15. juli 2014, "En ny start for Europa: Min dagsorden for job, vækst, retfærdighed og demokratisk forandring".

² Arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene "Key economic, employment and social trends behind the European Pillar of Social Rights" (SWD (2016) 51) og "The EU social acquis" (SWD(2016) 50) af 8. marts 2016.

fokus på fremme af strukturreformer, investeringer og ansvarlige finanspolitikker har Kommissionen klart lagt vægt på sociale hensyn og social retfærdighed.

I overensstemmelse med nærhedsprincippet har medlemsstaterne den overordnede kompetence til at fastlægge deres beskæftigelsespolitikker og sociale politikker. Dette omfatter arbejdsmarkedslovgivning og organisering af velfærdssystemer. Denne kompetence anerkendes i EU-traktaterne, som siden grundlæggelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab også fastsætter en rolle for EU med henblik på at supplere medlemsstaternes foranstaltninger. Dette overordnede mål afspejles i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union, hvoraf det fremgår, at Unionen *"arbejder for en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten."*

Dette er grunden til, at etableringen og udbygningen af det indre marked er gået hånd i hånd med udviklingen af gældende EU-ret på det sociale område for at sikre lige vilkår, begrænse risikoen for social dumping eller "kapløb mod bunden", og lette økonomisk og social integration. Dette er også grunden til, at beskæftigelsesmæssige og sociale hensyn siden 1990'erne har været et vigtigt element i processen med at samordne økonomipolitiken på EU-plan, som nu kaldes "det europæiske semester". Rationalet bag den europæiske søjle for sociale rettigheder følger denne logik og imødekommer to behov: at overvinde krisen og gøre sig overvejelser om fremtiden samt at bevæge sig hen imod en dybere og mere retfærdig Økonomisk og Monetær Union.

2.2. Overvindelse af krisen og overvejelser om fremtiden

Europa er ved at komme sig oven på den værste krise i årtier: Hver enkelt medlemsstat og EU som helhed kæmper med krisens politiske, økonomiske og sociale konsekvenser, samtidig med at man bestræber sig på at forudse den fremtidige udvikling. Krisen har haft alvorlige og synlige virkninger for Europas samfund og økonomi. Velfærdssystemerne har afbødet nogle af virkningerne, men arbejdsløsheden er steget, en betydelig andel af befolkningen er i risiko for fattigdom, de offentlige finanser er blevet strakt til det yderste, og de nationale resultater har varieret markant. Navnlig arbejdsløsheden har i mange år været en meget tung belastning for det enkelte individ og for samfundet: Næsten 22 millioner mennesker er stadig ledige og jobsøgende (næsten 17 millioner i euroområdet), hvoraf 10 millioner har været det i mere end et år.

Krisen har også til dels skjult nogle og forstærket andre mere grundlæggende langsigtede tendenser. Heriblandt er f.eks. ændringer i samfundsstrukturer, familie- og arbejdsmønstre, længere og mere varierede arbejdsliv, en mere mangfoldig arbejdsstyrke og udbredelsen af nye former for arbejde, paradokset mellem stigende uddannelsesniveauer og det udbredte misforhold mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer, øget ulighed, nye behov og muligheder, der opstår som følge af fremskridt med hensyn til middellevetid og befolkningens aldring, den teknologiske udvikling og digitaliseringen af samfundet og økonomien.

Omfanget og arten af de udfordringer, som arbejdsmarkedet og samfundet mere generelt står over for, har ændret sig radikalt i forhold til det 20. århundrede, og der er mange nye eller kommende tendenser, som Europa vil være nødt til at tilpasse sig til. Socialpolitikens mål og dens evne til at levere resultater bliver testet i betydelig grad, og Europas evne til at opnå velfungerende og fair arbejdsmarkeder og velfærdssystemer er afgørende for dets evne til at

øge produktiviteten, konkurrere globalt, styrke den sociale sammenhængskraft og vedblive med at øge sine borgeres levestandard.

Sådanne betragtninger er ved at vinde tilslutning på internationalt plan og i de enkelte medlemsstater³. På trods af uvisheden om fremtiden, er der voksende dokumentation for og global enighed om behovet for at styrke forbindelsen mellem den økonomiske, sociale og miljømæssige udvikling, om den omstændighed, at ulighed hæmmer den økonomiske udvikling, og om, at det er nødvendigt at opbygge en mere inklusiv vækstmodel, hvilket fremgår af målene for bæredygtig udvikling som vedtaget af De Forenede Nationer i september 2015 og af gentagne konklusioner fra G20. Denne globale dagsorden trækker kraftigt på de enorme mængder af forskning, der er udført af internationale organisationer, som f.eks. Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, Verdensbanken, Den Internationale Arbejdsorganisation og Den Internationale Valutafond.

I disse publikationer fremhæves det, at en vigtig transmissionsmekanisme mellem langsigtet vækst, ligestilling og sociale fremskridt er investeringer i menneskelig kapital. Det bekræftes endvidere, at indkomstforskelle på lang sigt kan få negativ indvirkning på den potentielle vækst ved at konsolidere og styrke eksisterende ulige muligheder, begrænse kompetenceudvikling og hæmme social og erhvervsmæssig mobilitet. I højtudviklede økonomier, som baserer deres velstand på produktivitetstilvækst og deres evne til at innovere, er gode sociale og økonomiske resultater to sider af samme sag.

Moderne socialpolitik bør bygge på investering i menneskelig kapital baseret på lige muligheder, forebyggelse af og beskyttelse mod sociale risici, tilstedeværelsen af effektive sikkerhedsnet og incitamenter til at komme ind på arbejdsmarkedet, således at mennesker får mulighed for at leve et værdigt liv, ændre personlig og professionel status livet igennem og udnytte deres evner bedst muligt.

2.3. Bevægelse hen imod en dybere og mere retfærdig Økonomisk og Monetær Union

Euroområdet udnytter erfaringerne fra krisen i de senere år og har indledt en proces med yderligere integration og konsolidering. Dette indbefatter nødvendigvis en social dimension. I de fem formænds rapport om "Fuldførelse af EU's Økonomiske og Monetære Union"⁴ understreges det, at *Europas ambition bør være at fortjene et "socialt AAA", og at arbejdsmarkedet og de sociale beskyttelsessystemer skal fungere korrekt og retfærdigt i alle medlemsstater i euroområdet, for at ØMU'en kan blive en succes*. Idet der i rapporten mindes om, at der ikke findes noget "one-size-fits-all"-format, understreges det, at udfordringerne ofte er de samme i de forskellige medlemsstater. Der opfordres desuden til et stærkere fokus på beskæftigelsesmæssige og sociale resultater som led i en bredere proces med konvergens i

³ Jf. f.eks. ILO (2015), "The future of work centenary initiative", OECD (2016), "Policy forum on the future of work", Bertelsmann Stiftung (2015), "Redesigning European welfare states – Ways forward", Bundesministerium für Arbeit und Soziales (2015), "Green Paper: Re-Imagining Work. Work 4.0", World Economic Forum, (2016), "The Future of Jobs: Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution", OECD, IMF, Verdensbanken og ILO (2015), "Income inequality and labour income share in G20 countries: Trends, Impacts and Causes".

⁴ "Gennemførelse af Europas Økonomiske og Monetære Union", rapport af Jean-Claude Juncker i nært samarbejde med Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi og Martin Schulz, juni 2015. I deres fælles bidrag til rapporten understregede Frankrig og Tyskland for eksempel behovet for at styrke samarbejdet og fælles retningslinjer på visse områder, såsom aktive arbejdsmarkedspolitikker og sociale sikringsordninger. Se også Det Europæiske Center for Politisk Strategi (2015), "The Social Dimension of Economic and Monetary Union".

opadgående retning hen imod mere modstandsdygtige økonomiske strukturer inden for euroområdet.

Dette er ikke bare en bydende politisk eller samfundsmæssig nødvendighed, det er også en økonomisk nødvendighed: Erfaringerne fra det sidste halvandet årti har vist, at vedvarende ubalancer i en eller flere medlemsstater kan true stabiliteten i euroområdet som helhed, og at en manglende evne til at rette op på disse ubalancer kan resultere i endnu mere bekostelige forskelle. Efter krisen i 2007-2008 blev euroområdet mere heterogent, idet nogle medlemsstater er blevet særlig hårdt ramt, og det tager tid at mindske denne uensartethed. Når man skuer fremad, står det klart, at euroområdets fremtidige succes i ikke ringe grad afhænger af de nationale arbejdsmarkeders og velfærdssystemers effektivitet og af økonomiens evne til at absorbere og tilpasse sig til chokvirkninger.

Velfungerende og inkluderende arbejdsmarkeder er nødt til på effektiv vis at kombinere elementer af fleksibilitet og sikkerhed, som kan tilvejebringe højere beskæftigelsesniveauer og øget tilpasningsevne. Det hertil knyttede begreb "flexicurity" er ikke nyt, men det er i kølvandet på krisen og i lyset af et foranderligt arbejdsmarked på tide at redefinere, hvordan det bedst kan anvendes i praksis. Virksomhederne har en interesse i et forudsigeligt og retligt sikkert erhvervsklima og i at kunne tiltrække faglærte og produktive arbejdstagere, men også i at tilpasse sig til markedsforholdene, som hastigt ændrer sig. Arbejdstagerne har en interesse i job- og indkomstsikkerhed, i at kunne forene arbejdsliv og privatliv, men også i at påtage sig nye udfordringer og tilpasse sig hele vejen igennem deres karrierer samt i at vedblive med at udbygge deres kompetencer i et livslangt perspektiv. Arbejdsløse og inaktive mennesker søger ofte efter indgange til arbejdslivet, som ikke fanger dem i dårligt betalte job af ringe kvalitet eller fratager dem grundlæggende sociale rettigheder. Økonomien og samfundet, navnlig i euroområdet, har en interesse i bedre udvikling og udnyttelse af kompetencer, større smidighed og modstandsdygtighed, social sammenhængskraft og en retfærdig og effektiv fordeling af rettigheder, forpligtelser og indkomst, også på tværs af generationerne.

Samtidig har den høje arbejdsløshed og befolkningens aldrig kombineret med presset på de offentlige finanser og behovet for at minimere de afsmittende virkninger mellem landene, der følger af makroøkonomiske ubalancer, sat fokus på spørgsmålet om de nationale velfærdssystemers resultater ud fra flere synsvinkler: For det første hvad angår deres tilstrækkelighed og finanspolitiske holdbarhed i lyset af de sociale behov, som hele tiden forandrer sig, herunder behovet for at imødegå fattigdom, for det andet hvad angår deres indvirkning på jobskabelse, både set fra arbejdsgiverens og arbejdstagerens perspektiv, herunder deres evne til at kunne få det til at betale sig at arbejde og til at styrke menneskers kompetencer og mulighed for at kunne deltage fuldt ud i samfundet, og for det tredje - et aspekt, der er særligt vigtigt for euroområdet - hvad angår deres evne til at afbøde makroøkonomiske chokvirkninger og være en automatisk stabiliseringsfunktion. Høj beskæftigelse, lav arbejdsløshed og veltilrettelagte velfærdssystemer er nøglen til sunde offentlige finanser, og for store forskelle i arbejdsmarkedsresultater og sociale resultater udgør en trussel mod euroområdets funktion. Som et led i de skridt, der er blevet taget for at forbedre den finanspolitiske overvågning på EU-niveau, har overvejelserne om kvaliteten af de offentlige finanser, hvoraf velfærdssystemerne udgør en stor andel, ført til øget opmærksomhed på spørgsmål om, i hvilket omfang offentlige indtægter og udgifter er retfærdige og effektive.

2.4. Der bygges på et væld af erfaringer

Den europæiske søjle for sociale rettigheder kan trække på et væld af erfaringer og praksisser: Inden for mange områder opnås verdens bedste resultater i Europa, og løsningerne er velkendte. I betragtning af de nutidige udfordringer er status quo og laden stå til imidlertid ikke en mulighed. Der er også meget at lære af de hastigt skiftende realiteter rundt omkring i verden.

Selv om det anerkendes, at situationen i medlemsstaterne er meget forskellig, kan søjlen også bygge på de fælles værdier og principper, der deles på nationalt, europæisk og internationalt plan. Sådanne værdier og principper har en fremtrædende plads i referencedokumenter, såsom traktaten om Den Europæiske Union (TEU), traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og EU-Domstolens retspraksis, samt i internationale instrumenter, som f.eks. den europæiske socialpagt, der er vedtaget af Europarådet, og henstillinger fra ILO.

Sådanne rammer dækker ofte en bred vifte af områder, for hvilke der fastsættes overordnede principper eller minimumsstandarder, der skal suppleres på nationalt, regionalt eller lokalt plan. Det centrale spørgsmål i Europa er derfor ikke nødvendigvis anerkendelsen af rettigheder, men snarere udbredelsen og implementeringen heraf i betragtning af de hastige forandringer i det sociale, retlige og økonomiske miljø.

Kommissionen har i årenes løb taget initiativer til at styrke indsatsen i forbindelse med presserende prioriteter og til at opdatere gældende EU-ret. Sådanne bestræbelser følger logikken om bedre lovgivning: Dette betyder ikke mindre lovgivning, men er en tilgang til lovgivning, som fuldt ud tager højde for de økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser på stedet for at sikre, at ethvert initiativ når sit mål på bedste vis. I indeværende mandatperiode har Kommissionen lanceret de europæiske struktur- og investeringsfonde for 2014-2020, hvoraf næsten 20 % er mobiliseret via Den Europæiske Socialfond. Den har også sat ind på flere fronter, hvoraf kan nævnes:

- Større opmærksomhed på sociale hensyn i forbindelse med det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker, anvendelse af sociale indikatorer under "proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer", fremme af social benchmarking samt en vurdering af de sociale konsekvenser af det nye stabilitetsstøtteprogram for Grækenland
- integrering af sociale mål i flagskibsinitiativer, som f.eks. investeringsplanen for Europa, energiunionen og det digitale indre marked
- fremlæggelse af "Strategisk indsats for ligestilling mellem kønnene 2016-2019"
- fremskyndet betaling af økonomisk støtte til medlemsstaterne til oprettelse af en ungdomsgaranti, som fastsætter, at alle unge under 25 bør have et konkret tilbud af god kvalitet senest fire måneder efter, at de har forladt det formelle uddannelsessystem eller er blevet arbejdsløse
- udstedelse af retningslinjer til medlemsstaterne om reintegration af langtidsledige på arbejdsmarkedet
- forelæggelse af forslag til en europæisk lov om tilgængelighed for at lette handicappede personers adgang til varer og tjenesteydelser på det indre marked
- forelæggelse af forslag om revision af udstationeringsdirektivet med henblik på at fremme princippet om lige løn for lige arbejde på samme sted.

Der er også arbejde i gang i 2016 vedrørende flere supplerende aspekter, og dette vil fortsætte parallelt med høringen om søjlen: en ny start med hensyn til at fremme balancen mellem arbejdsliv og privatliv for erhvervsaktive forældre, en europæisk dagsorden for nye kompetencer og en grundig evaluering af de 24 direktiver om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, som bør bidrage til at vurdere deres relevans, effektivitet og overensstemmelse med henblik på at opretholde en høj grad af beskyttelse af arbejdstageres sundhed og sikkerhed i lyset af de nye risici, samtidig med at den gældende lovgivning forenkles og moderniseres, også for at fremme SMV'ernes anvendelse heraf. Disse eksempler illustrerer den rolle, EU kan spille med hensyn til at støtte, vejlede og opstille rammer på det sociale område, og de yderligere foranstaltninger, der kan udspringe af, at denne søjle oprettes.

Det er også en central prioritet for denne Kommission at tilskynde til social dialog på alle niveauer. Efter en konference på højt niveau i marts 2015 om en ny start for EU's sociale dialog er de europæiske arbejdsmarkedsparter på tværs af erhvervsgrenene blevet enige om en fælles dybtgående beskæftigelsesanalyse og et fælles arbejdsprogram for 2015-2017. Der er indledt forhandlinger om en selvstændig rammeaftale om aktiv aldring, der udarbejdes fælles konklusioner vedrørende spørgsmålet om balance mellem arbejdsliv og privatliv, og en arbejdsgruppe ser på deres medlemmers gennemførelse af deres tidligere selvstændige rammeaftaler. EU's sektorielle arbejdsmarkedsparter, som er repræsenteret i 43 forskellige sektorer og repræsenterer 75 % af arbejdsstyrken, er også vedblevet med at levere resultater i forbindelse med deres respektive fælles arbejdsprogrammer.

3. Den europæiske søjle for sociale rettigheder: rolle, omfang og retlig karakter

Formålet med søjlen er at formulere en række grundlæggende principper med henblik på at støtte velfungerende og retfærdige arbejdsmarkeder og velfærdssystemer. Som angivet af Jean-Claude Juncker vil søjlen blive udviklet inden for euroområdet, idet andre EU-medlemsstater dog får mulighed for at tilslutte sig, hvis de ønsker det.

Søjlen vil således bygge på og supplere den eksisterende EU-sociallovgivning, og de deri indeholdte principper vil have særligt fokus på at håndtere de behov og udfordringer, som euroområdet står over for. Når den er oprettet, bør søjlen blive en referenceramme til undersøgelse af de deltagende medlemsstaters beskæftigelsesmæssige og sociale resultater, til at drive reformer frem på nationalt plan og, mere specifikt, til at fungere som en rettesnor for fornyet konvergens i euroområdet.

3.1. Skitsering af principper, der passer til dagens og morgendagens realiteter

I bilaget til denne meddelelse fremlægges en første, foreløbig skitse til søjlen til drøftelse. Principperne er valgt ud fra såvel deres økonomiske som deres sociale betydning for de deltagende medlemsstaters resultater.

Skitsen er struktureret omkring tre hovedoverskrifter:

- lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, herunder kompetenceudvikling og livslang læring og aktiv støtte til beskæftigelse, forøgelse af beskæftigelsesmulighederne, fremme af overgangen mellem forskellige statusser og forbedring af den enkeltes beskæftigelsesegnethed

- rimelige arbejdsvilkår, fastlæggelse af en hensigtsmæssig og troværdig balance af rettigheder og forpligtelser mellem arbejdstagere og arbejdsgivere og mellem fleksibilitets- og sikkerhedselementer, fremme af jobskabelsen, besættelse af ledige stillinger og virksomhedernes tilpasningsevne samt fremme af social dialog
- tilstrækkelig og holdbar social beskyttelse og adgang til grundlæggende tjenesteydelser af høj kvalitet, herunder børnepasning, sundhedspleje og langtidspleje, sikring af værdige levevilkår og beskyttelse mod risici samt at sætte den enkelte i stand til at deltage fuldt ud på arbejdsmarkedet og i samfundet mere generelt.

Der er indkredset en række politikområder, hvortil der er knyttet forskellige principper. Disse principper tager udgangspunkt i en række rettigheder, der allerede er nedfældet i EU-retten og andre relevante retskilder, og anviser mere detaljeret, hvordan det er muligt at operationalisere dem. Disse formuleringer henter også inspiration fra eksisterende vejledning på EU-plan, for eksempel inden for rammerne af samordningen af den økonomiske politik, samtidig med at de tilstræber at indfange de nyeste tendenser.

For så vidt angår hvert af disse principper er situationen rundt om i Europa meget forskellig, og der er mange – store og små – praktiske vanskeligheder, der skal tackles. Disse omfatter typisk, at enkeltpersoner, virksomheder og samfund har forskellige interesser, mulige kompromiser mellem kortsigtede og langsigtede løsninger, eksistensen af "gråzoner", også som følge af at begrebet arbejde bliver mere uklart, og spørgsmålet om, hvem der betaler for hvad, alt efter om privat eller offentlig finansiering forventes at spille en rolle. Der er også udfordringen med at udforme nye normer og praksisser på en måde, som er i overensstemmelse med en dynamisk økonomis behov, for at understøtte processen med konvergens i opadgående retning på tværs af regioner og medlemsstater.

Logikken i søjlen og i den drøftelse, der er gået forud, er ikke at lægge skjul på disse forskelle og spændinger, men at blotlægge og konfrontere dem i et nyt lys, som tager højde for de skiftende vilkår på arbejdsmarkedet og de forskellige situationer rundt om i Europa. Derved bør søjlen bidrage til at modernisere, udvide og uddybe de sociale rettigheder, i arbejdslivet og samfundet, ved at fremme den reelle brug af dem og ved at fremme praksisser, der kan være gavnlige ud fra enkeltpersoners, virksomheders og samfundets synsvinkel.

3.2. Tilførsel af merværdi til euroområdet og EU som helhed

Søjlen hverken gentager eller omformulerer gældende EU-ret: Den redegør mere detaljeret for principper og forpligtelser, der kan være styrende for større konvergens inden for euroområdet. Og lige som søjlen ikke erstatter gældende EU-ret, erstatter de principper, der foreslås her, ikke eksisterende rettigheder: De frembyder en måde, hvorpå man kan vurdere resultaterne af de nationale beskæftigelses- og socialpolitikker og fremover nærme sig noget bedre.

Men den proces, der skal føre frem til søjlen, bør også være en lejlighed til at tage gældende EU-ret op til fornyet overvejelse. Den nuværende EU-ret er blevet til skridt for skridt på forskellige tidspunkter, og nogle områder er bedre dækket end andre. Høringen om søjlen giver mulighed for at se på den gældende EU-ret i et holistisk perspektiv, for at genoverveje dens relevans i lyset af nye tendenser samt for at indkredse mulige områder for fremtidige foranstaltninger på det rigtige niveau.

Når der på denne måde gøres status, bør målet navnlig være at besvare følgende spørgsmål: Er der mangler i gennemførelsen af gældende EU-ret? Er der grundlæggende huller i de sociale rettigheder, der er fastsat på EU-plan? Hvordan kan sådanne mangler/huller forklares? Dette er også grunden til, at høringsprocessen, der skal føre frem til søjlen, vil være åben for alle medlemsstater og også bør hjælpe dem, der ikke er med i euroområdet, til at beslutte, om de vil være med i søjlen.

Arbejdet med at oprette søjlen vil komplementere andre igangværende bestræbelser på at uddybe ØMU'en⁵ og bør tjene som et bidrag til arbejdet med hvidbogen om fremtiden for EU's ØMU, der forventes i foråret 2017. I de fem formænds rapport om fuldførelse af EU's Økonomiske og Monetære Union fremhævedes nødvendigheden af at videreføre konvergensprocessen hen imod mere modstandsdygtige økonomiske strukturer og af at gøre sådanne processer mere bindende på mellemlang sigt. Dette vil kunne opnås, hvis man enes om et sæt fælles høje standarder, som blandt andet bør fokusere på arbejdsmarkeder.

I sidste ende må der for så vidt angår selve søjlens retlige karakter nødvendigvis tages hensyn til anvendelsesområdet og de retlige begrænsninger på EU-plan og på euroområdeplan. For eksempel giver artikel 153 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde tydeligvis ikke Unionen nogen kompetence til at lovgive om "løn".

Selv om man kan overveje forskellige instrumenter til oprettelse af søjlen, som f.eks. en henstilling, finder Kommissionen det afgørende, at Parlamentet og Rådet såvel som andre EU-institutioner inddrages, og at der samles bred støtte til implementeringen heraf.

4. Målsætningerne med høringen

Oprettelsen af søjlen udgør en mulighed for at styre tænkningen vedrørende eksisterende sociale rettigheder, euroområdets særlige behov, arbejdsmarkedets skiftende realiteter og vedrørende de reformer, der er behov for på alle niveauer. Høringsprocessen bør derfor være så vidtrækkende som muligt.

4.1. Foreslåede resultater

Høringsprocessen har tre overordnede målsætninger:

- Den første målsætning er at foretage en vurdering af den gældende EU-ret. Høringen bør navnlig bidrage til at fastslå, i hvilket omfang der gøres brug af de eksisterende rettigheder, og hvorvidt de fortsat er relevante for dagens og morgendagens udfordringer, og/eller om man bør overveje nye måder at tilvejebringe disse rettigheder på.
- En anden målsætning er at reflektere over nye tendenser i arbejdsmønstre og samfund, som skyldes virkningerne af demografiske tendenser, nye teknologier og andre faktorer af betydning for arbejdslivet og sociale forhold. Der bør aktivt tilskyndes til at indkredse bedste praksis og uddrage erfaringer fra social innovation.
- En tredje målsætning er at indsamle synspunkter vedrørende og få feedback på selve skitseringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Høringen skal tjene til drøftelse af dens omfang og indhold såvel som dens rolle som led i ØMU'ens sociale dimension, til overvejelse af euroområdets særlige behov, drøftelse af specificiteten af

⁵ COM(2015) 600 af 21. oktober 2015 om skridt hen imod en fuldkommen Økonomisk og Monetær Union.

de principper, der foreslås her, samt til at se nærmere på de tilhørende udfordringer, der knytter sig hertil. Høringen bør desuden hjælpe medlemsstater, der ikke er med i euroområdet, til at beslutte, om de skal deltage i søjlen.

Høringsprocessen bør være afsluttet senest den 31. december 2016 og danne grundlag for, at Kommissionen kan forelægge et endeligt forslag om søjlen i begyndelsen af 2017.

4.2. Mobilisering til drøftelsen

I de kommende måneder vil Kommissionen gå i aktiv dialog med andre EU-institutioner, nationale myndigheder og parlamenter, fagforeninger og erhvervsorganisationer, NGO'er, leverandører af sociale tjenesteydelser, eksperter fra den akademiske verden og offentligheden. På nationalt plan vil Kommissionen fremme drøftelserne via sine repræsentationer i medlemsstaterne.

De europæiske arbejdsmarkedsparter vil blive opfordret til at spille en aktiv rolle i udformningen af søjlen. Kommissionen vil desuden anmode Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om udtalelser.

4.3. Struktureret feedback

Ud over den offentlige høring vil der blive organiseret tre arbejdsforløb, som skal levere input til drøftelserne - et for hvert af de foreslåede resultater, der er fremhævet ovenfor:

- Gældende EU-ret: statusopgørelse.
- Fremtiden med hensyn til arbejde og velfærdssystemer: udfordringer og muligheder.
- Hvilken rolle skal den europæiske søjle for sociale rettigheder spille som led i en dybere og mere retfærdig Økonomisk og Monetær Union?

Kommissionen agter at afholde en europæisk konference ved udgangen af 2016 for at indsamle feedback.

4.4. Bidrag til en informeret drøftelse

Der er oprettet en særlig webside til høringen her: <http://ec.europa.eu/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights>.

Den skal indeholde:

- denne meddelelse og de tilhørende arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene
- en række faktaark udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene, hvorpå der gøres nærmere rede for den økonomiske og juridiske begrundelse for de områder, der er medtaget i skitsen over søjlen, som er vedføjet denne meddelelse
- de aktiviteter, der er planlagt som led i hvert af de ovennævnte arbejdsforløb
- en liste over møder og arrangementer, som er planlagt på EU-plan og på nationalt plan i de kommende måneder.

5. Spørgsmål i forbindelse med høringen

Kommissionen opfordrer alle interesserede parter til at fremsende svar på de spørgsmål, der stilles i denne meddelelse, sammen med eventuelle yderligere bemærkninger senest den **31. december 2016**.

Dette kan gøres ved at udfylde et onlinespørgeskema, som findes på den særlige webside, der er omtalt ovenfor, ved at sende input pr. e-mail til følgende mailadresse:

EMPL-EUROPEAN-PILLAR-OF-SOCIAL-RIGHTS@ec.europa.eu

eller pr. post til:

EUROPEAN COMMISSION
Directorate-General Employment, Social Affairs and Inclusion
Rue Joseph II, 27 – 00/120
B-1049 BRUXELLES⁶

De spørgsmål, som Europa-Kommissionen ønsker synspunkter om, er følgende:

Vedrørende den sociale situation og gældende EU-ret på det sociale område

1. Hvad betragter du som de mest presserende prioriteter på beskæftigelsesområdet og det sociale område?
2. Hvordan tager vi højde for de forskellige beskæftigelsesmæssige og sociale situationer i Europa?
3. Er den gældende EU-ret tidssvarende, og ser du nogen muligheder for yderligere EU-foranstaltninger?

Vedrørende fremtiden med hensyn til arbejde og velfærdssystemer

4. Hvilke tendenser vil efter din mening medføre de største forandringer?
5. Hvad er de væsentligste risici og muligheder i forbindelse med disse tendenser?
6. Er der nogle politikker, institutioner eller virksomhedspraksisser - eksisterende eller nye – som du vil anbefale som referencer?

Vedrørende den europæiske søjle for sociale rettigheder

7. Er du enig i den tilgang, der skitseres her, til oprettelse af en europæisk søjle for sociale rettigheder?
8. Er du enig i søjlens omfang, områder og principper som foreslået her? Er der aspekter, som indtil videre ikke er kommet tilstrækkeligt til udtryk, eller som ikke er dækket tilstrækkeligt?
9. Hvilke områder og principper vil udgøre den vigtigste del af en fornyet konvergens for euroområdet?

⁶ Bemærk venligst, at alle modtagne bidrag såvel som bidragsyderens identitet vil blive offentliggjort på internettet, medmindre bidragsyderen modsætter sig offentliggørelse af sine personoplysninger med den begrundelse, at en sådan offentliggørelse vil skade den pågældendes legitime interesser. I så fald kan bidraget offentliggøres i anonymiseret form. Ellers vil bidraget ikke blive offentliggjort, og indholdet vil i princippet heller ikke blive taget i betragtning.

10. Hvordan bør disse komme til udtryk og operationaliseres? Kan du mere specifikt se anvendelsesområdet for og merværdien af minimumsstandarder eller referencebenchmarks på bestemte områder, og i givet fald hvilke?

Det er også muligt at kommentere på hvert enkelt område og princip i den foreslåede søjle ved at udfylde et mere specifikt spørgeskema på høringens webside.